

de oude, vreemd bloeddoorlopen oogen warm-indringend tot zijn vriend opsloeg: „het beste wat je doen kunt is, maar zoo vurig, zoo heftig, zoo diep mogelijk met haar mee te leven. Altijd-door te trachten, haar te begrijpen, haar enthousiasme te deelen, haar werk te bewonderen.... Het is dan toch ook iets prachtigs, wat ze daar bezig is te doen....”

„O ja.... Natuurlijk.... Als ze 'r zelf maar niet de dupe van wordt, en als” — hij fluisterde plotseling en sloeg de oogen neer — „als het maar niet te lang duurt....”

„Hm.... Ja.... Enne.... Kun je niet eens gaan kijken, daar bij haar? 't Zij nú of wat later?”

Huib schrok. „Wát?.... O nee, nee!.... Om daar wat rond te dazen, en dan weer alléén terug.... Nee, nee!.... We hebben 't trouwens zoo afgesproken.... Ik kan hier niet gemist worden.... 'k Moet op die jongen letten en mijn werk doen....” Plotseling luider: „Ik moet op mijn post blijven, Mels. En afwachten.”

Spin zweeg. Het woord „afwachten” bleef in de kamer hangen, iets groots en fataals. Huib wist, hij had zijn diepste gedachten weer niet uitgesproken. Ook voor zichzelf niet. Het was niet mogelijk.

Een uur later; samen schuifelden ze rond op de tentoonstelling der „Onafhankelijken”. „Och, och, onafhankelijk!” riep Hoogland meelijdend uit. „Ze bedoelen zeker: van een jury — want die is er niet”, meesmulde Spin. Vaak lachten ze samen, of keken elkaar eens aan, wisselden spottende of ironische opmerkingen. Er waren, behalve ettelijke probeersels in ouden, welbeproefden trant, ook zoogenaamd futuristische, kubistische en expressionistische kunstwerken — van den vijfden of zesden rang. Groote roode vlekken, waar tusschen twee kleinere, zwart en gaaf-rond, stelden, blijkens den catalogus, een vrouwenportret voor; een lange witte streep, schuin over een geelbruin vlak getrokken: een brug. Ook waren er kinderlijke knutselarijen, van latten en lappen, kachelpijpen, blikken en andere voorwerpen, bij wijze van moderne beeldhouwkunst.

De vrienden werden er ten langen leste stil van. „Lachen zou stellig het verstandigste zijn,” zei Melchior Spin, „als je 't vroolijk kon doen. Maar je lacht per slot om je eigen misère. Wat een onmacht! Lugubere grappen, hoor!

„De bedoeling schijnt te zijn” — Huib gaf de verklaring nog niet geheel op — „iets te vinden dat in een minimum van tijd gefabrieekt kan worden, en toch een zekere impressie geeft, een vage sensatie van leven, beweging — leven dat vooral nooit gemoedsleven mag zijn.... Het gemoed wordt stelselmatig ontkend of geminacht... Zinnen en zenuwen — ziedaar het moderne!” En hij keek weer, trachtte verder te gissen, wond zich op en praatte druk opnieuw — voelde zich innerlijk intusschen, al dieper, versomberen.